

ropske države znižan. On je zavzel slično stališče kot britske avtoritete, da bi se produkcija premoga v Porurju povečala, če bi rudarji dobili večje odmerke živil.

Argument je star, ker naglašajo potrebo popuščanja naprave

Vesti iz nove, prerajene Slovenije in Jugoslavije

Novi rudnik Podstrana— konos zagorskega delavstva

Zagorje.—Dobre pol ure od Podstrane je začel z obratom novi rudnik Podstrana. Se preden pride do rudniške separeacije na južni strani velike industrijske naprave in betonske si-
stema, ki teče kot gnezda visoko v gorah. To je nova Podstrana. Človek je ponosen na svoj uspeh v življenju, zagorski rudnik je za njega na svojo Podstrano. Letošnjo zimo so spravili k "življenju". Že v tistem času so našli v tistem kraju, vendar takrat niso mogli začeti z iskanjem sloja. Svabom je med okupacijo bilo, da bi prišli do bogatega sloja, toda naši fantje so mu preveč ujahali, tako da niti starih obratov ni mogel tako izkoristiti kot rad, kaj šele, da bi odpiral nove. Po vojni pa so bile prevelike potrebe po premogu, da bi zagorski rudar ne odzval. Človek je bil v tem, da je jela, ko so začeli z delom za nov rudnik, manjkalo izvežbanih in tehničnih ljudi. Vse jamske delavce so zaposlili stari obratniki, ki se je pač premog najhitreje dobil. Na novem obratu so zaposlili največ mladoletnike, ki se neizkušene v delu, ki pa je dobro izkazali. Velik del pri pripravi delih, tako kamnolomu kot pri gradnji rudnih naprav, so dale žene. Vse jame so tudi najtežje in najdalje in to po lastni volji, včasih kako velika je potreba. Vsi skupaj so si zadali nalogo, da mora Podstrana začeti z obratom že prvega januarja. In ne samo to, v tem času mora dati dnevno vsaj 200 ton premoga. To je bil program, ki pa so poleg pomanjkanja rudnega kadra še druge težave. Ena izmed teh je bilo pomanjkanje potrebne energije, zlasti električne. Nikoder se ni dalo nabaviti motorjev, motorjev in drugih tehničnih delov. Navezani so bili na to, kar se bo dalo "sneti" v drugih obratih rudnika. Težava je bila v tem, da izredno neprimeren teren za svoje velike strmine znatno otežuje pri odprtju obrata in gradnji velikih industrijskih naprav. Vodstva in delavstva vse to ni ustavilo. Začeli so delati. Vsaka skupina delavcev in delav se je lotila posla v odloženem sektorju.

Medtem ko je ena skupina delavcev premevala sloj v severozahodni in iskala njegovo zvezo s površino, da bi dobilo pravilno sliko za projektiranje zasipalnice in izvoznega jaska, je druga skupina že z vso naglico prodala preko 300 metrov dolge roge. Ta skupina je imela zelo naporno delo zaradi velike nevarnosti tal in silnega pritiska, ki je večkrat grozil popolnoma uničiti delo. Kmalu je ta skupina producirala do 30 ton premoga dnevno, ko pa je vodstvo prejelo nov način odkopa, se je ta produkcija podvojila. Med vsemi prometnimi sredstvi, ki so posebno važna za dvig in prenos izvežbanega stroja, je dvig premog iz jaska. Skupina strojnih delavcev se je tega lotila, kar je z vso možno naglico napravila in montirala v eni venci s podstavami in zasipalnimi napravami. Prav tako so bile izvršene montaže kletk, venci in žične vrvi in vse kar spada k dokončni montaži izvežbanega stroja. Dovolili so tudi posebne tirne naprave in zasipalni lesen izvežban stolp pod jaskom. Ob edinstveni strojni je druga skupina naravnost v rekordnem času zgradila zasipni jasek.

Franje sloje, od koder se je premog, je treba zasuti. Na namen je treba mnogo zasipnega materiala. Da so dobili zasipni jasek, je bilo treba odpreti

čimer so izpolnili in celo presegli postavljeno nalogo. Ta uspeh je bil dosežen s prizadevanjem traktorjev. Največ je preorane v sornorskem okrožju, kjer je tudi največ traktorjev. Samo od 29. marca do 4. aprila je bilo preorano v sornorskem okrožju s traktorji 13.000 orolov zemlje. V okrožju Sremska Mitrovica so zorali 82.605 orolov. Od tega je bilo zorano v zadnjem tednu 4220 orolov. V okrožju Subotica je bilo v zadnjih 7 dneh zoranih 3060 orolov, v novosadskem okrožju so preorali traktorji skupno 28.065 orolov, od tega je bilo zadnjem tednu 4887 orolov. Traktorji v pančevskem okrožju so preorali skupno 19.233 orolov. Nekatera okrožja niso dosegla zadovoljivih rezultatov zato, ker so prepeljali traktorje odtod v druge kraje. S povečanjem traktorske službe bo načrt oranja v teh krajih izvršen.

Novi izumi delavcev v kurilnici v Skoplju

Delavci v kurilnici v Skoplju so popravili v prejšnjem mesecu tri lokomotive. Ena izmed njih, ki je bila poškodovana za 80 odstotkov, je bila popravljena in sestavljena iz delov treh miniranih lokomotiv. Delavci so jo izročili prometu tri dni pred določenim rokom. Ostali dve lokomotivi sta bili popravljene konec meseca marca. Najbolj so se izkazali delavci iz plinarne, kotlarne in montaže.

Delavci iz kotlarskega oddelka se poleg tega trudijo, da izvršijo svoje delo pravočasno in da iznajdejo nove načine dela. S pomočjo delavcev iz ključavničarskega oddelka so izdelali stroj, s katerega produktivnostjo dela bo proizvodnja zvišana za 500 odstotkov. V varilnici je Boris Markovski sestavil novo napravo, s katero more en delavec variti cevi. Izdelana cev se s pomočjo enega vzvoda avtomatično odvrže in na njeno mesto pride druga. Na ta način opravlja to delo en človek in z majhnim trudom. Delavci iz orodjarne so s pomočjo delavcev iz drugih oddelkov pričeli izdelovati posebne naprave, s pomočjo katerih se bodo izognili uporabi jermenov in bo istočasno zmanjšana potrošnja pogonske energije.

Krompirjevi svaljki

Skuhaj 4 funte krompirja, skuhanega olup in pretlača. Postega, da se nekoliko ohladi. Dodaj malo masti in pol litra enotne, skozi gosto sito presejane moke. Ako imaš, dodaj še 2 jajčka, sicer pa 2 žlički mleka in urno ugneti testo, tako da je gladko. Testo nareži na prst debele rezance, oblikuj jih v 5 cm dolge svaljke ter zakuhaj v vrelo slano vodo, kjer naj počasi vro 7 do 10 minut. Kuhane lahko postaviš na mizo bodisi same, zabeljene s praženimi drobtinami, k solati ali mesu, ali pa jih dodaj paradiznikovim, vinski, čebulni ali drugi omaki.

Krompirjeve svaljke lahko tudi spečeš, in sicer jih daš na po-

Senator Mead iz New Yorka, načelnik oddelka, ki vodi preiskavo o vojnem profitarstvu. Poleg njega (sedeč) je senator Mitchell iz Washingtona. Senzacija je preiskava do danes je razkrinkanje kongresnika Mayja iz Kentuckija, ki je bil kot načelnik oddelka za vojaške zadeve tudi v službi "trgovcev s smrtjo" ali municijskih magnatov ter je bil dobil nekaj drobtin...

Glasovi iz nasebin

(Nadaljevanje z 2. strani)

stavkarji stodoletno odglasovali dne 21. marca tega leta. Ako pogodba ne bo podpisana do 1. avgusta t. l., namreč taka kot je bila odobrena 19. maja od odbora in članstva unije, potem bo unija vložila protest na N.L.K.B.

Veste, družba Westinghouse je precej trmasta in hoče našo unijo uničiti na vsak način, ampak zaenkrat se ji ne bo posrečilo, ker smo še vedno močno združeni.

Na dan 3. avgusta bomo obhajali v zapadni Penni Ameriški slovenski dan, in sicer v West View Parku. Ta dan bo velikega pomena, kajti ves prebitek bo oddan za mladinsko bolnišnico v Sloveniji. Kot glavni govornik bo nastopil dr. Zore. Jamčim, da vam ne bo žal, ako ga pridete poslušati. Ker je sedaj jako težko dobiti nekatere potrebščine, zlasti pa meso in kruh, je odbor odločil, da bo zaenkrat opustil kuhinjo. Občinstvo je prošeno, da prinese jestvine s seboj.

VPRAŠANJE RUSKIH REPARACIJ

Napisal Donald Bell

Ko je bilo pred približno osemnajstimi meseci objavljeno, da nameravajo Rusi zahtevati od Nemčije reparacije v približnem znesku 10 milijard dolarjev, se nikdo ni začudil in še manj zgražal. Nasprotno—splošno je svet cenil, da je zahteva zmerna. Nikdo ni očital predsedniku Rooseveltu, da je sprejel preveč, ko je odobril ta znesek kot bazo tožadnih razprav.

Ob zaključku konference zunanjih ministrov v Parizu je minister Molotov zopet navedel to številko—a tu ga je minister Byrnes ostro zavrnil, češ, da je znesek ogromen, previsok, da bo nemško narodno gospodarstvo uničil, kar bo usodepoln udarec za vso Evropo.

Izgovor, da nismo vedeli že prej, kako veliko je opustošenje Nemčije, ni veljaven. Ko so se veliki trije sestali v Jalti, je bil velik del uničenja v Nemčiji že izveden. Res je, da je poznejša vojna prinesla še nekaj več poškodb, toda spominjamo se, da so bili zavezniki, ki so zasedli Nemčijo, manj začuden nad razvalinami, katere so tam našli, kot presenečeni nad velikim številom tovarov, ki so bile še vedno sposobne obratovati.

Kar danes najbolj ovira obnovitev nemške industrije, niso razrušene tovarne, temveč pomanjkanje premoga, ki obstoja povsod v Evropi, in obupni položaj nemškega transportnega sistema. Trajala bodo leta preden bo nemška industrija obnovljena, toda vzroki so le v splošnih razmerah. Popraviti mesta, ki so trpela, bo zelo mnogo več časa kot obnovitev bistvenega dela nemške industrije.

Vprašanje, ki se postavlja, je pred vsem to, ali hočemo, da Nemčija dela za reparacije ali ne. Ali hočemo, da pomagajo

mazano pločevino in jih pečeš, da na obeh straneh lepo zarumene.

Da bo to v resnici slovenski dan, je odbor zaključil najeti slovenske godbenike, kateri bodo igrali od dveh do štirih popoldne. Tačas bo vstopnina prostá. Drugih zaključkov ne bom poročal. Kdor jih hoče izvedeti, naj pride dne 3. avgusta v West View Park. Na svidenje v velikem številu!

Louis Karish.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Zadnjih par tednov se je nabralo v uredništvu več dopisov z vsebino osebne polemike z br. Barbičem in obratno. Ker bi tako polemiziranje ne imelo smisla in bi tudi ne delalo ugleda listu, je sklep izvršnega odseka, naj gredo ti in podobni dopisi v—koš. To naj vzamejo na znanje prizadeti dopisniki.

Za sindikalni dom v Mariboru

Delavci okrožnega stavbnega podjetja Glozer so v mesecu februarju prispevali za zgraditev Sindikalnega doma v Mariboru 25,189 din. Za ta znesek je prispeval vsak delavec od svoje plače dnevno polurni zaslužek.

PROBLEMI "STARE DOMOVINE" IN AMERIKE

Naturalizirani ameriški državljani kateregakoli izvora reagira v veliki meri na razmere v njegovi rojstni domovini. To je bila vedno resnica, toda njegova skrb v tem pogledu je bila malokdaj tolikšna kot sedaj v času po zaključku ene najstrašnejših vojn v zgodovini človeštva. Kot posledico tega opažamo v mnogih ameriških krajih pojav napetosti, ki imajo svoj izvor v Evropi in tamšnji sedanjí situaciji. To je dejstvo, ki se ga predobro zavedajo mnogi javni delavci v naši deželi.

V Clevelandu pravijo javni delavci, da se ravna v svojem delovanju kakor jim to narekuje potrebe v mestu, kjer je večina prebivalstva nedavnega evropskega izvora. Oni dobro poznajo trenja in napetosti, ki so neizogibne sprčo mešanice prebivalcev. Baš radi tega pa so ti javni delavci in voditelji aktivni v Ligi za človeške pravice. Ta organizacija je pred kratkim izdala knjižico "To je Cleveland", v kateri Liga skuša obrazložiti in razjasniti pojave mešedobnega trenja v kraju kot je mesto s pisanimi narodnostnim prebivalstvom iz raznih krajev sveta. Knjižica obenem razlaga, kako morejo clevelandski prebivalci prve in druge generacije tujerodcev izkoristiti svoje zgodovinske vezi s staro domovino v to, da pomagajo svoji novi domovini izgraditi mirnejši in demokratičnejši svet.

"Vrednota državljana izvira iz njegove vdanosti principom te demokracije", pravi knjižica "This is Cleveland". "Ti principi, ki proglašajo svobodo in enakopravnost človeka, se morejo raztegniti na druge narode. In kje je kak ameriški državljani, ki bi ne želel raztegniti teh principov na druge dežele in narode? To so skušali doseči Čehi v letu 1918; k temu stremljivo živahne aktivnosti poljskih konferenc, vseslovenskih kongresov, češke narodne zveze in macedonske lige. Vse te organizacije imajo sestanke in zborovanja v Clevelandu in njih člani želijo, da bi njihove rodne dežele mogle doseči in uživati koristi demokracije, kakor je poznajo oni sami v tej svoji novi domovini. Vsi Clevelandčani bi se morali interesirati v te aktivnosti, da bi s tem pomagali razbiliti bojznost, ki prevečaje te raznolike skupine..."

"Kaj lahko bi bilo tem skupinam zabrusiti enostavno, da naj pozabijo na dežele svojega izvora ter naj postanejo zgolj dobri Amerikanci. Ali tak nastop bi bil nesmiseln in brez pomembnosti. Že njihova skrb in briga v tem pogledu jih dela dobre Amerikance, kajti prvi skrb vsakega Amerikanca danes je trajen mir, brez ozira na to kakšne narodnosti, rase ali vere je kateri. Trajen mir pa temelji ne na izjavah in proglaših pač pa predvsem na pravični reditvi vseh vprašanj in težnjah miru."

"Clevelandski državljani iz centralne in južnovzhodne Evrope težijo s svojimi občutji do stare domovine za tem, da pride do pravičnih ureditev in deuranovešenja trenj, ki so vzrok za vojne. Ker dobro poznajo svoje ljudstvo, so naravno, moštri v motenju položaja. Po drugi strani pa kaj lahko postanejo partizani dežel izven svoje nove domovine in bi pri tem znali pozabiti, da so kot Amerikanci prisegli, da bodo branili enakopravnost za vse. Že zdaj je razbrati iz njih govorjenja da jih mučijo manjšinski problemi starega sveta, ki so še posebej v tej težki prehodni dobi iz vojne v mir. "Če ne bi bilo Hrvatov!" "Poljaki so vzrok vseh zdražb!" "Prav je, da je Hitler pomel z vsemi židji!" Take in podobne izraze je slišati ne le med omenjenimi narodnostmi, pač pa istotako med Čehi in Nemci, Rumunci in Madžari, Ukrajinci in Poljaki in celo med Švedi in Norvežani. Ta stara sovražstva in mržnje se pojavijo med pripadniki teh narodnosti v tej deželi v časih kot so današnji. Nekateri skupine so še posebno sovražne napram židom, ki pridejo v Cleveland z nemškimi, madžarskimi, ruski, rumunskimi, litvinskimi in poljskimi vizami—to je mržnja, ki so se je navzeli ameriški nacionalisti od stare Evrope, ker so metali krivdo na žide za vse, kar ni šlo prav.

V istem duhu se Liga človeških pravic obrača do clevelandskih Nemcev in Italijanov.

"Sprčo prednosti, ki nam je laje naša narodna sila," pravi Liga, "smo vsi Clevelandčani enakopravni partnerji v tem miru, kot v vsakem evropskem miru. Da-li bo naša sila podpirala pravico, je odvisno od tega, kako energično bomo pritiskali s svojimi zahtevami v interesu miru na naš kongres in na našo administracijo." Ali če hočejo Amerikanci izpolniti svoje znanje in pokrepiiti svoje "azojanje o" problemih miru, tedaj je potrebno, da poslušajo, kot se Clevelandčanom priporoča, da prisluhnejo temu, kar jim o problemih evropskih dežel lahko povedo naši državljani iz raznih evropskih dežel.—FLIS.

Australija išče netroleja

Canberra. — ONA — Avstralska vlada marljivo nadaljuje svoje iskanje netroleja, navzile temu, da dosedanjí napori niso bili posebno uspešni. Pred nekaj leti so bili odkriti sledovi olja v Queenslandu, pri kraju Roma, toda vrtanje je bilo kmalu opuščeno kot brezizgledno. Pozneje je bilo najdeno nekaj petroleja pri jezeru Entrance v vzhodni Viktoriji, toda tudi v tem kraju so geologi trdili, da ni izgledov.

Napori se zdaj nadaljujejo v drugih predelih kontinenta. Strokovnjaki sodijo, da je nekaj upanja v pokrajini Kimberley v severozahodni Avstraliji, kjer se bo iskanje nadaljevalo s podvojenjo silo.

V Prosveti so dnevne svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

